

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 8 kor.
 Félévre 4 kor.
 Negyedévre . 2 kor.
 —
 Egyes szám ára 20 fil.
 —
 Megjelenik minden
 vasárnap.

Telefon szám: 15.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség:
 Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám,
 hová a lap szellemi
 részét illető minden
 közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
 Kaposvár, Zárda-utca
 17. szám,
 hová az előfizetések
 és a lap szétküldésére
 vonatkozó felszólalá-
 sok intézendők.

64 év múlva.

Hosszas vajudás után végre megszületett . . .

Pittreich cs. és kir. hadügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében:

Az osztrák és magyar hadsereg minden része bárhol állomásozzék is, köteles magyar beadványokat elfogadni.

A magyar királyság területéről kiegészített csapatok kötelesek a magyar hatóságokkal és magánosokkal magyarul levelezni.

Nagy öröm követte a rendelet kiadását a kormánypárti táborban, újjong Tisza István hí csapata és ünnepli a vezért, kinek végre sikerült a „nemzeti engedmények” terén eredményt felmutatni.

A Kossuth-párti leszerelő tábor szinte örül az „eredménynek” és a leszerelő képviselő urak kifeszített mellel hirdetik az „obstrukció győzelmét!”

Kormánypártiak és leszerelők egymás nyakába borulva örülnek. Ez öröm láttára azt hinné az ember, hogy *mezzan a magyar vezényszó, a katonai biráskodás terén teljes mértékben érvényesült a magyar nyelv, fiaink ezentul a háromszinü nemzeti lobogó alatt mennek a harciba, szóval, hogy a törvény rendelkezéséhez híven teljes*

mértékben érvényesült nemzetünk szuverenitása, átlamisága.

Pedig mindez nem történt meg. A hadügyminiszter csak egy régi mulasztást pótolta e rendelet kibocsátásával. Az 1840-ik VI. t. cz. ugyanis világosan rendel, hogy

„A magyar ezredek parancsnok-ságai a magyar hatóságokkal csakis magyarul érintkezhetnek.”

Ezen hatvannégy éves törvény végrehajtása a mostani hadügyminiszteri rendelet és semmi egyéb. Nem „vivmány” ez a nemzeti engedmények terén, hanem egy szentesített törvénynek csupán életbe léptetése.

Mi, kik igaz magyar szívünk egész melegevel támogattuk az ellenzék harczát, erősítettük küzdelmét, tudjuk, hogy a harc nem ezért folyt.

Magyar hadseregért, magyar vezényszóért, nemzeti zászlóért küzdött akkor a harcziának mutatózó ellenzék. Ezért támogattuk, bátorítottuk és buzdítottuk kitartásra őket. De ígéreteik daczára, — hogy a felemelt zászlót addig, míg a magyar vezényszót ki nem vikták, elejteni nem fogják — mégis leszereltek.

Ígéretük megtartása — és ezt, most látjuk csak — biztosan meghozta volna a magyar hadseregnek a magyar vezényszót, az országnak pedig a nyu-

galmát, melyet ilyen Pittreich-féle „szükségrendelettel” semmikép sem érhetnek el.

Törvényben biztosított jogaink teljesítésé e, a közös intézményekben a teljes paritás helyreállítása eredményezheti csak az ország bekéjét, biztosíthatja csak a nyugalmát.

Mert ezt kívánja az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének érdeke, de ezt kívánja a dinasztikus érdekek is.

Most az orosz-japán háboru idején csak nem szorul bizonyításra az, tán még a vezérkar előtt is ösmert tény, hogy győzelem csak egy nemzeti érzéstől áthatott hadsereggel érhető el.

Német szóval, kurtavassal és kikötéssel még sohasem aratott győzelmet a hadsereg, de a nemzeti érzés fejlesztésével, magyar vezényszóval és nemzeti zászlóval kezében, vitéz tettekre képes — a magyar katona.

— *»Az állam soha se lehet más, mint igazságos; a törvények magyarázatában semmiféle ravaszágnak nem szabad érvényesülni. A politikai tisztviselőt csak az az egyetlen gondolat vezérelje, hogy a szabályokat a közjó és minden egyes javára alkalmazza; a legszegényebb ember existenciáját sem szabad könnyelműen vagy készakarva tönkretenni!«* Arany szavak, melyek csak az imént hangzottak el egy mi niszte

T A R C Z A.

Dunmaya.

Irta: Rudyard Kiplink.

Midőn a gravesendi révhajó a Bombayba készülő Plo O. gőzöst a kikötőben hagyta, hogy a városba vivő vonathoz csatlakozhassék ismét — telve volt síró-rívó néppel. De aki legjobban lobogtatta a kendőjét és akinek legvörösebbek voltak a szemei, az Laiter Agnes volt. Alapes oka volt reá, mert egyetlen szerelme, vagy ahogy azt ő szokta mondani, az az egy ember, kit szeretni tudott, Indiába indult és India, mint mindenki tudja, csupa dzsungel, tigris, sipoy, cobra és cholera.

Phill Garron is, amint ott a hajó korlátjára támaszkodva belebámult az ólmos esőbe, kutyául érezte magát; de azért nem sirt. A thea ültetvényekhez ment ki. Hogy ez mit jelentsen, arról halvány sejtelmre sem volt, de olyasvalamit képzelt, hogy ő majd egy ágaskodó paripán fog a theával benőtt halmok közt nyargalászni és ezért igen szép fizetést felvenni; hálával is gondolt a jó nagybátyára ki neki mindezt a gyönyörűséget megszerezte.

Erős szándéka volt eddigi laza, gyámoltalan életével felhagyni, nagyszerű jövődelmével évente hatalmas összegeket megtakarítani és rövid idő múlva vissza-

térve elvenni Laiter Agnest. Ami mind igen szép és okos dolog.

Phill már három év óta élőködött barátai nyakán és minthogy semmi más okos dolga nem akadt, igen természetes, hogy szerelembe esett. Kölömben elég szép fiu volt; igaz, hogy elvei és nezeiti kissé merevek és nehézkesek voltak, no de hisz' sose is került arra a dolog, hogy követ-hette volna őket.

Elképzeltelhető tehát barátai nagy öröme, midőn végre bucsut vett tőlük, hogy a Darjilinghoz közel fekvő titokzatos »thea« után lásson. »Isten áldjon testvér, bár sosem látnánk a képedet többé« véle Phill a sok szívvelyes »good-bye« közöl kiolvasni.

Utközben csak úgy csak úgy duzzadt a sok nagyszerű tervtől: szászor jobbnak fog bizonyulni mint akárki más; hitelező-jének, már t. i. annak, ki munkát bizott reá úgy fog dolgozni mint egy ló és végül diadalmasan el fogja venni Laiter Agnest.

Sok jó oldala volt szegény Phillné. Egyedüli baja az volt csupán, hogy egy kissé gyöngé volt. Nagyon, de nagyon gyöngé az élet küzdelmeire. Annyi ismerete volt a takarékoságról mint egy verébnek. Ép azért sem azt nem mondhatják önök, hogy Phill Garris különöz volt és rettenetlen hős, sem valami csoda hibára nem mutattnak jellemében, de azért nem volt eléggé tökéletes és mint dolgos ember egy kissé uras.

Laiter Agnes pedig otthon ismét dolga után látott, persze vörösré sirt szemekkel, egyrészt mert Phill elment, másrészt mert a familia amugy is ellenezte a frigyét, hiszen Phill ugy sincs már hon; most vitorlázik Darjiling felé. Hogy hol van ez a hely, azt még csak nem is sejtette senki, csak Phill édesanya szokta volt mondogatni a kérdezősködőknek magyarázatkép, hogy az egy kikötő a Bengal-Óceán partján.

Phill a hajón elég népszerű alak lett. Sok ismerettséggel és mérsékelt italszámlával dicsekedhetett rövid időn és minden szénrakodó állomásról egész kötet leveleket küldözött Laiter Agnesnek.

Majd neki esett az ültetvényeknek ott valahol Darjiling és Kangra között és habár a valóságban a fizetésről, az ágaskodó paripáról és a dologról nem egész olyan valósággal találkozott, mint a hogy ő azt előre megálmodta, mégis jól megélt és alaptalanul elég sok reményt táplált a jövőre nézve.

Az idők folyamán, amint már egy kissé jobban megülededett kedélyvel gondozta a theát (és ez a foglalkozás már korán sem volt olyan titokteljes) Laiter Agnes arca mindinkább elmosódott és csak akkor tűnt fel ismét, midőn üres ideje volt. No ez ritkán esett meg vele. Öszintén szólva már szinte szerette volna, ha egyáltalán sosem jönne vissza az egykori ideál arca. Unta már a dolgot nagyon. Nem is

szájából. Nehogy azonban ezen hírre túlságosan nagy legyen az örömről, sietünk megmondani, hogy ezen beszédet nem Tisza István mondotta, hanem Körber osztrák miniszterelnök, midőn a lengyel hivatalnokok üdvözlésére válaszolt. Remélhetjük-e, hogy a kik nem csak annyi ostoba intézkedését átültették hazánkba, követni fogják akkor is, ha jól cselekszik?

— **A magyar kaszárnyafeliratok.** Fiumei tengerészeti akadémia parancsnokát Bécsből táviratilag utasították, hogy az akadémia épületén magyar feliratot is alkalmazzon. Ez a jó politika. Minden egyes kaszárnyára a magyar felirat alkalmazását külön-külön, jó nagy időközökben rendelni el. Így legalább soknak látszik a nemzeti vívmány.

— **Szövetségeseink.** A hármasszövetség van hivatva megvédeni a békét s eltávolítani tőlünk minden támadást; sok ideig hittünk ezen állítás valóságában, hitünk azonban mind inkább fogy, mert a szövetség által ránk hárított terhek napról napra inkább nyomják amugy is tulterhelt vállainkat, de javával a szövetségnek még ugyan keveset, vagy éppen semmit sem élünk. Kedves szövetségeseink nekünk Olaszország is. Uralkodó látogatások alkalmával »pezsgős-bort« ittak az örök barátságára, közös külügyminiszterünk pedig majd fél-évenként találkozik Tittoni olasz külügyérrel, a mikor bizonyára nagy nyájaskodás között szorongatják egymás kezét s biztosítják zavartalan nagy barátságukról, míg azonban ezek történnek a szepareeben, addig Garibaldi szervezi az önkénteseket, hogy az irredenta vágyait megvalósítsa, a hírlapi közlemények pedig gondoskodnak, hogy néha-néha bepillantassunk a szinfalak közé, így a múlt héten olvastunk két nevezetes táviratot, az egyik Póliai kelettel közli: »Az olasz flotta, az éjjeli köd és sötétség ideje alatt titokban megjelent hadi kikötőnk előtt.« A másik Velenczéből adja hírül: »A magyar és osztrák flotta Velence előtt czirkált.« Bizonyára nagyon furcsa barátságos látogatások az ilyenek! De hát azért Valemborosoban a hol a vámtételekről foly az alkudozás, megszabják majd a barátkozás árát drága szövetségeseink, s ezen árt majd ismét mi fizetjük meg, a birka türelmű magyarok, az alacsony borvámokban, hiszen a földolgozó a hármasszövetségnek s a színleges jó barátságának fenntartása, ki törődik azzal, vajjon bortermelőinket e barátság tönkre teszi-e vagy sem!

fáradozott már a rózsás jövő megvalósításán, mint ahogy a vásott iskolásgyerek nem tanulja meg a másnapra felkapott leczkét.

A leány azonban nem felejtett. Ugy látszik a természete volt olyan.

Csak hogy egy szép napon egy más, igazán ajánlatos fiatal gentlemán jelentkezett a mamánál. A Phill házassága már roppant problematikus kezdett lenni, levelei roppant sok kesedelmező opportunizmussal voltak tele, hozzá még a család is nagyon ösztökélte Agnest, hogy nyújtsa kezét a biztos és jó jövődelemmel bíró, gazdag kőrőnek: mindennek tehát a vége az lett, hogy a kisasszony egy szép napon beadta a derekát és Phillnek a darjilingi »rengeteg« közé egy siralmas levelet küldött, melyben mintegy sejteti, hogy soha életében még csak egy boldog percet sem fog ismerni. Ami is igaz jóslatnak bizonyult.

Phill megkapta a levelet és megcsalva érezte magát, mert daczára, hogy ez már két évvel kivándorlása után történt, mégis ha Agnes arczképét nézte, vagy arra gondolt, hogy ő a világtörténelem egyik legállhatatosabb szerelmese és elgondolta azt, hogy minő csoda kitarással dolgozott ő a cél megvalósításán, egész komolyan azt hitte, hogy ő rajta egy óriási sérelem esett. Leült tehát egy bucsu levelet írt, igazán szép pathetikus hangon »öröktől való és örökké tartó szerelem« bekezdéssel; kima-

A kelet-ázsiai háború.

Az a hadviselés, mely messze keleten orosz és japán közt már hónapok óta folyik, lehet mondani, páratlanul áll a hadviselések történetében s kiszámíthatatlan a következményeiben.

Hogy Azsiában ennek a nehéz, emberirtó háborúnak a folyamánya óriási átalakulás lesz, az kétségtelen.

Valamint az is kétségtelen, hogy Japánországban néhány évtized óta az átalakulás, a fejlődés és civilizatio utján oly rohamos léptekkel haladott előre, hogy már-már képes versenyezni az európaiak felvilágosodottságával. Nem került ez ki az Orosz birodalom figyelmét sem, mely ebben keletázsiai hatalmának veszélyeztetését látta. És igen helyesen azt következtette, hogyha idejekorán a japán fejlődés anyagi és szellemi rohamos erősödésének útját nem vágja, nagyon rövid idő kell ahhoz, hogy a japán a keletázsiai hatalmat teljes mértékben magához ragadja, az orosz pedig onnan kiszorítja.

Hatalmának biztosítása és megszilárdítása indította tehát Oroszországot arra, hogy keleten, Koreában és Mandzsuriában terjeszkedjen.

A japán kormány ez ellen többször tiltakozott, tiltakozása azonban orosz részről figyelembe egyáltalán nem vétetett, mert arra nem is gondoltak, hogy a japánok háboruba merjenek eszkegni a nagy Oroszországgal, de a tárgyalásokat mindazonáltal huzta-halasztotta az orosz kormány, hogy időt nyerjen, hogy jól előkészülhessen a nem remélt, de mégis bekövetkező háborúra.

A japán kormány azonban tuljárt az oroszok eszén, a huza-vonának véget vetett azzal, hogy megkezdte a háborút, a mely azóta a legelkeseredettebben, mindkét részről ezrekre menő ember áldozatok árán folyik.

Az eddigi eredményről pedig a homályos és nem is megbízható tudósítások alapján annyit tudunk, hogy a japánok haladnak előre, az oroszok pedig vonulnak vissza.

Ennek hatása alatt, zavarában, már korábban konfliktusba keveredett Oroszország Angliával is. Aminek titkos célja az lehetett, hogy a szemleges hatalmakat és főként szövetségeseit Franciaországot is aktióra bírja, belevigye a háboruba, a mi által aztán nagy könnyen egész Európa háboruba keveredett volna.

De Franciaország nagy előre látással és sok tapintattal elhárította magát a bonyodalomba való belekeveredést, aminek következménye természetesen az oroszok engedménye volt Angliával szemben. A mely engedmények, — érezvén a magára maradt muszka gyengeségét és a felidézett konfliktus kiegyenlítésének halasztatlan szükségességét — a konfliktust el is simította.

Elsimította egyelőre.

De nem várható és nem hihető, hogy az a nagy ellentét, mely orosz és angol közt volt és van, ezzel végleg elintéztet nyert volna. Mert sokkal mélyebben fekvők azok az okok, sokkal régiebb időből származottak és így sokkal idültőbbek azok az ehentetek, sem hogy ily gyorsan és könnyen egy oly engedménnyel elintézhetőek volnának, melyeket elvégre is csak a körülmények kerülhetlen kényszere alatt tett meg az orosz.

Előbb-utóbb ki fog az az elsimított konfliktus újból és még nagyobb erővel törni.

Ázsiából átesap a láng Európába.

Szárason és tengeren össze fog még ütközni az angol és az orosz hatalom.

Ez a háború pedig az öreg Európát lesz hivatva átalakítani, új formába önteni.

H I R E K.

Pályaválasztás.

Sok gondot okoz a pályaválasztás kérdése szülőnek, fiúnak egyaránt. A megoldás legtöbbszörre — az egyetem. Oda tud minden ifju. Pedig mennyi panasz hallatszik, ügyvédek, orvosok, mérnökök, vegyészek, építészek és tanárok részéről. Mind e pályákon nagy a tulzsufaltság, elkeseredett a kenyérért folytatott küzdelem. Egy-egy imo'ri állásra is, százával pályáznak a diplomások.

Ilyenkor aztán, mikor a pályaválasztás ideje elérkezik, jelennek meg azok a »tanácsadó« vezércikkerek, hogy a kereskedelmi pályára adjuk fiainkat. Pedig mily csalódás érné szegényeket! Hisz a kereskedelem pang, még a tőkével bíró kereskedők is küzdenek a megélhetésért!

Vagy tán az »állami támogatás«-al vajudó »melegházi iparunk«-nál találjanak foglalkozást munkára kész ifjaink?

Mindaddig míg a szerencsésebb viszonyok között — és az óriási védővámok következtében erőssé lett — osztrák ipar mellett ipart nem teremthetünk és kereskedelmünket nem fejleszthetjük, ifjainkra szomorú jövő vár.

gyarázza bent, hogy ő milyen hű lett volna örökké és hogy minden asszonynépség mennyire egyforma . . . őnéki megmarad törött szive stb. stb. de ha netalán a jövőben stb. stb; ő tud várni stb. stb; visszatérés a régi szerelemhez stb. stb; nyolcz sűrűn írott oldalon keresztül. Művészi szempontból gyönyörű mű volt ez a levél, de egyébként egy igazi »Philistika«. De aki Phill érzelmeit ismerte és ismerte azt a hangulatot is, mit Phill művészi írásba foglalt: azt mondta volna, hogy mindez aljas és önző kifejezése egy aljasan és önzően gondolkodó gyöngé embernek. Biztosítom róla önöket, hogy ez igaztalan ítélet lett volna, mert Phill, miután becsülettel kifizette a postaköltséget, 2 és fél napig úgy érzett és gondolkodott. A gyertya körül repdeső pille vergődése volt ez. Azután kialudt a fény.

Ez a levél azután igazán szerencsétlenné tette szegény Laiter Agnest. El is csukta szép gondos kegyelettel a fiókjába és a családja iránti köteles önfeláldozás folytán lett belőle Mrs. Valaki Más. Ami is tartozó kötelessége minden keresztyén hajadonnak.

Phill pedig haladt tovább az ő élete pályáján, nem is gondolva levelére többé, vagy ha gondolt is, az csak a művész gondolata volt egyik régebbi remekére.

(Vége következik.)

Az **önálló vámterület** tudna ezen reménytelen állapotokon változtatni. Termékek gyár és ipari vállalat fog akkor keletkezni, melyek mindegyikének igazgatóra, vegyészre, technikailag és kereskedelmileg képzett vezetőkre, alkalmazottakra lesz szüksége.

Önálló vámterületre van szükség, hogy erőnk elfecsérlése helyett lehetséges ifjaink munkáját a **nemzeti erő** gyarapítására fordíthassuk.

— **Koburg Lujza** hercegasszonyának már-már befejezettnek látszott szerelmi regénye egy új, szenzációt keltő fejezettel gazdagodott. A Drezda melletti Elster-fürdőből csütörtökön éjjel megszöktették a természetesen közel fekszik a gyanu, hogy a szöktető lovas nem lehet más, mint a régi udvarlója Mattasich-Keglevich Géza gróf. A szerelem és az erőszak viaskodásában most a szív hatalmas érzete kerekedett felül. Melyik lesz a győztes?

— **A voszprémi kiállítás.** Szomszédunkban, Veszprémvármegye székhelyén, Veszprémben a múlt vasárnap nagy ünnepséggel nyitott meg a gazdasági és ipari kiállítás. A kiállítás-hoz fűzött várakozásokat, a kiállítás szépsége teljesen kielégítette. Tallián földmívelési miniszter helyett, kit családi gyász akadályozott a megjelenésben, **Makfalvay Géza** államtitkár nyitotta meg a kiállítást Veszprémvármegye notabilitásainak jelenlétében. Ezután az államtitkár **Kolossváry főispán** kalauzolása mellett bejárta a kiállítást s a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott annak egyes részéről. Délután 2 órakor dísz lakoma volt, melyen mintegy 400-an vettek részt. Délután 5 órakor pedig megnyitott a nagy közönség részére is a kiállítás, amelyet azonban egy igen szomorú incidens zavart meg. Ugyanis két kiállított viharágyuval produktiót akartak végezni, de alig dördült el az egyik ágyu, hangos jankiáltások hangzottak fel. **Szabó István** gyáros és egy **Schaff** nevű gazda vérrel borítva kerültek el a földön. Az előbbi jobb lábát, az utóbbi szemé világát vesztette el az ágyulövés következtében. Este a kiállítás egész területét fényesen kivilágították.

— **Fonyódi kikötő átalakítása.** A földmívelési miniszterium kiküldöttének elnöklété mellett szombaton értekezlet volt Fonyódon, a kikötő átalakítása tárgyában. A kikötőnek mindenkor használhatósága és a teherárak átrakódásának egyszerűsítése céljából a vasutakkal való közvetlen összeköttetése van tervbe véve akként, hogy az összeköttetés egy vasúti sínpárral eszközöltetnek. Az értekezlet csupa szá férfiakból állott. A somogyvármegyei államépítészeti hivatal részéről **Scholtz Gyula** kir. főmérnök, a hivatal főnöke, volt jelen.

— **Új tankerületi főigazgató.** A király **Spitkó Lajos** székesfehérvári tankerületi főigazgatót a budapestvidéki tankerület főigazgatójává, székesfehérvári tankerületi főigazgatóvá pedig, a VI. fizetési osztályba való sorolás mellett, **Váradai Károly** debreczeni kath. főgymnáziumi igazgatót kinevezte. Mi tehát Váradai Károly személyében új főigazgatót kapunk, mert Kaposvár a székesfehérvári tankerületbe tartozik.

— **Hangverseny.** **Komlósy Emma** és **Sio Aladár** szeptember 4-én tartandó hangversenye iránt városszerte nagy az érdeklődés. A kibocsátott műsorból

ítélve, élvezetes és előreláthatólag fényes sikerű hangversenyben lesz részünk.

— **Thury Zoltán és a Balaton.** Thury Zoltán országosan ismert jeles írónk tollából »Az Ujság« augusztus hó 30-iki számában megjelent egy »Füldőlevél — viccz nélkül«. Az író elég discret volt, hogy nevén nem nevezte a helyet, amelyre a füldőlevél vonatkozik, mi azonban, kik a helyi viszonyokkal ismerősek vagyunk és véletlenül annak is tudomására jutottunk, hogy Thury Zoltán ur családjával a Balaton melyik pontján töltötte a nyarat, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy ez a füldőlevél tulajdonképen nekünk somogyiaknak szól, első sorban a lengyeltóti járásnak és hogy a jeles író bennünket országosan meg nem bélyegzett és meg nem huzzott, discret eljárásával bennünket kötelezett le. Midőn azonban ezt szűkebb körben, magunk közt beismerjük, tartozunk az írónak és a Balatonnak annyival, hogy felhívjuk hatóságaink figyelmét az ott panaszolt visszasságokra, melyek ellenében orvosság az ő kezükben van, s erre nézve nem elégséges az apró-cseprő háziszér és nagyhangúság, hanem meg kell nyitni a Balatonon a szállodai és vendéglői ellátás tekintetében a verseny szabadságát; mert egyedül a szabad verseny van hivatva és képes arra, hogy a túlságzott árakat lenyomja, — a piszkos, egészségtelen és kellemetlen ellátást és lakásokat pedig a tiszta, jó és kellemes kiszorítsa. Erre vonatkozólag, sajnos nem történt mindig és minden úgy, amint az a nagyközönség érdekében szükség lett volna és túlságos figyelemben részesült időnkint egyes kisebb érdekesoport. Reméljük, hogy Thury Zoltán fellépése kiindulási pontját fogja képezni egy új iránynak!

— **Gyászrovaik.** Idősb. martonfalvai **Martonfalvay Elek** a kaposvári kir. törvényszéknek a 70-es években volt, — s a győri kir. törvényszék nyugalmazott elnöke, Veszprémvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, Pápa város képviselőtestületének és a pápai rom. kath. iskolaszéknek tagja, augusztus 28-án nyolcvannégy éves korában Pápán elhunyt. — **Rumbach Géza** es. és kir. asztalnok augusztus hó 28-án, hosszas szenvedés után élete 41-iki évében Budapesten meghalt. — **Stein Salamonné**, néh. Dr. Stein Mór volt kaposvári ügyvéd édes anyja, ki férfi korban és szép társadalmi állásban levő négy fiát eltemette, meghalt. Csütörtökön temették.

— **Vidéki hírlapíró.** Sopronban **Wellner Zsigmond** hírlapíró felelős szerkesztőseben és kiadásában »Fakir« czímmel dunántúli érdekű satirikus éleztlap jelent meg, melynek több nevesebb dunántúli hírlapíró a munkatársa.

— **Per elői halálba.** **Schizler Imre** 62 éves vasúti kocsin. azoló, kedden hajnali 4 órakor Fő-utca 88. sz. alatt lakása kertjében egy fára felakasztotta magát. Dr. Weisz városi orvos által, **Lenkei Antal** rendőrbiztos közbejötté mellett teljesítette hullaboncolás megállapította, hogy büntény fenn nem forog. **Schizler Imre** özvegyen maradt feleségével 35 év óta boldog házasságot élt és 3 felnőtt gyermeke maradt. Környezete állítása szerint azért lett öngyilkossá, mert egy kaposvári kereskedő 251 korona tartozásért beperelte és annak tárgyalása a kaposvári kir. járásbírósnál augusztus 30-ára volt kitűzve. A tisztességben megőregedett embert ez keserítette el annyira, hogy a tárgyalás elől a halálban keresett menekvést.

— **Elfogott pénzhamisító.** Nagykanizsán és környékén sok hamis 10 koronás papírpénz van forgalomban, a melyekből a szomszédság révén és Nagykanizsával való élénk összeköttetésünkkel fogva, hozzánk is juthatott akár hány és így jó lesz a pénzt alaposan szemügyre venni mielőtt azt eltesszük. A hamis pénzek készítőjét különben szombaton a keszthelyi rendőr-

ség elcsipte. — **Lázár József** ujbárosi lakos az illető, kit letartóztattak.

— **Tanári kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter, a kaposvári állami főgymnásiumnál üresedésben volt tornatanári állásra **Bernáth János** okl. tornatanárt nevezte ki.

— **A járdák tisztán tartása.** Szerdán este hazafele ballagóban volt **Gálics Jánosné**, karján alig egy éves gyermekkel. Mentében a berzenyitezai gyalogjárón egy dinnyehéjjon megcsuszott és a kis gyermekkel együtt hanyatt vágódott. Igaz ugyan, hogy ezuttal a nagy ijedtségen kívül egyéb bajuk nem történt. Ez azonban véletlen szerencse. A történet szejencsétlenségek megelőzése okából azt hisszük, nagyobb figyelmet kellene fordítani a járdák tisztán tartására.

— **Új rabbi.** A nagyatádi izr. hitközség szerdán iktatatta ünnepélyesen hivatalába újonnan választott rabbiját, dr. **Lówinger Salamont**.

Somogyvármegye közokmányhivatalánál Meszlényi György nyugdíjaztatása folytán üresedésben levő gondnoki állás betöltése céljából, a vármegye alispánja már meghirdette a pályázatot, mely szerint a pályázat szeptember 24-ig nyújtandó be, az újonnan kinevezendő gondnok állását október elsején elfoglalni tartozik. A pályázati feltételeket magában foglaló hirdetmény különben így szól: Somogyvármegye kaposvári közokmányhivatalánál nyugdíjazás folytán üresedésbe jött évi 2200 korona fizetéssel és természetbeni lakás élvezetével javadalmazott gondnok állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy korukat, eddigi alkalmaztatásukat, fedhetlen előéletüket és államszámviteltani minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi szeptember hó 24-ig bezárólag nyújtsák be. A kinevezendő gondnok tartozik a hivatali eskü letétele előtt 1 évi fizetésének megfelelő összeget készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban óvadékkul letenni és a hivatalát f. évi október hó 1-én elfoglalni. Kaposvár, 1904. évi augusztus hó 20-án. **Sárközy Béla** s. k., alispán.

— **Szimplíczius** zenekara, mely húzamos ideig Balaton-Földváron hangversenyezett, a napokban hazaérkezett.

— **Hatósági eselődsszerző intézet.** Keskemét város hatósága véget vetendő a eselédmizériáknak és a helyszerzők visszaéléseinek, elhatározta, hogy hatósági eselődsszerző intézetet s a helynéküli eselédkeknek menhelyet állít föl. Már e hóban megnyílik ez igazán más városok által is méltánylandó, humánus és praktikus intézet. Ha valahol, hát nálunk Kaposvárott különösen szükséges és áldásos volna.

— **A hét kis árva.** Múlt számunkban megírtuk, hogy a naki hét kis árva részére gyűjtés folytán 1 k. 80 f. érkezett szerkesztőségünkhöz, mely összeget azonban nem Keleti nővérek, — mint írtuk — hanem Keleti testvérek, névszerint: **Ilona** és **Imre** gyűjtötték. A gyűjtéshez adakoztak: **Franz Erzsike**, **Kuttner Leó** 40—40 fill., **Kuttner Ilonka** és egy berlini utazó 20—20 fill., **N. N.** 10 fill., Keleti testvérek 50 fill., összesen 1 k. 80 f. Mely összeget az árvak részére **Nak** község bírájának már elküldöttük.

— **Korai havazás.** Máramarosmegye vissói járásában a múlt hó utolsó napjaiban erős havazások voltak. Ennek következtében hűlt le nálunk is, egészen őszire a levegő.

KÜLFÖLD.

— **A liaojangi ütközet** az orosz hadsereg visszavonulásával végződött. Három napi szüntelen harc után, mely harcokban 20 ezer vitéz harcossnak vére pirosra festette a **Haitseo** folyó vizét, kénytelen

volt Kuropatkin Mukdenbe visszavonulni. Oyama egyesült csapatai Kuroki és Odzu tábornokok vezetése alatt üldözik a futva menekülő oroszokat.

A Haitseo folyón már aug. 30-án egy nagyobb japán csapat kelt át, hogy az oroszok visszavonulását megakadályozza és ha e csapatnak sikerül Kuropatkin csapatát addig feltartóztatni, míg Oyama őket üldöző csapataival eléri, Kuropatkin csapatából akkor, folt se válik.

A legutóbbi liojangi ütközetnél Kuropatkin visszavonuló traienjet Kuroki csapata alaposan megdézsmálta. 400 szepteret sok ágyut és óriási lőszer készletet és 40,000 fegyverét elfoglalta. Ilyen fegyvertényekkel ünnepelték meg a vitéz japán katonák a Mikádó születés napját, augusztus 30-án.

— **György görög herceg,** Kréta fő-kormányzója, Európa udvarait látogatja. London, Pétervár és Róma után Párisba is ellátogat. A fő-kormányzó ur mandátuma 1905-ben jár le, — amint mondják — nem e mandátum meghosszabbításában, hanem Krétának Görögországhoz való hozzácsatolásában utazik.

— **Alaposan sok gondja van a »fényes portának«,** Kréta, Macedónia, új török mozgalom mellett, most az örmények elégedetlenség. Egy török hadtest mozgósított a rend fentartására.

Törökország nemcsak a Balkánon, hanem Kisázsiaiban is képtelen a csapataival a rendet fentartani. Valószínűnek tartjuk, hogy Europa nemsokára »segítségére« siet egy nagyobb hadsereggel.

— **Anglia és magyar-osztrák birodalom között** választott bírósági szerződés megkötése iránt folynak a tárgyalások. melyek — mint közlik — nemsokára teljes eredménnyel fognak befejeződni.

— **A szerb koronázás.** Az összes szerb lapok tele vannak panaszszal amiatt, hogy a szerb koronázásról a külföldi lapok kevés kivétellel tudomást is alig vesznek. Magában Szerbában is meglehetősen csekély érdeklődés mutatkozik a koronázási ünnepélyek iránt. Pedig most már, úgy látszik, a koronázás nem fog elmaradni. A koronázási jelvények, amelyek egy párisi ékszerésznél készültek, már megérkeztek, s nyomban megérkezésük után ünnepélyesen beszentelte azokat a metropolita. A koronázási jelvények koronából, jogarból és birodalmi almából állanak, amelyek bronzból készültek.

KÖZGAZDASÁG

— **Somogyvármegyei borértékesítő szövetkezet** aug. 31-én tartotta alakuló közgyűlését, melyen az alapszabályokat egynéhány módosítással elfogadták. A szövetkezet elnökévé Tallián Gyula főispánt választották meg, míg az igazgatóságot az e héten tartandó közgyűlés fogja megválasztani. A borértékesítő szövetkezet cognac gyártást is üzletkörébe veszi. Sok sikert kívánunk az új iparvállalatnak.

— **Az országos gazdaszövetség** Veszprémben megtartott országos gyűlésén Rubinek Gyula képviselő indítványára elhatározta, hogy szükségesnek tartja a mezőgazdasági érdekek képviselőinek szervezését és ennek mielőbb való keresztülvételére a kormányt feliratban kéri. Ha nem ismernek az ezen kamarai intézmények értéktelen voltát — hisz ép a múlt számunkban szólunk az iparkamrákról — akkor üdvözlőnk a »Mezőgazdasági Kamrák« felállítását, így azonban nem sokat várunk se a kamráktól — se a kormánytól.

Szükség takarmányok.

— Két czikk —

I.

»Az első angyal azért trombitála és lön köeső és tűz vérrel elegy, és vettetének a földre és az élőfáknak harmadrésze megége, és minden zöldelő fü megszárad.«

Szent Jánosnak mennyei jelenésekről való könyve 8. 7.

Rettenetes volt a nyár. Hiába vártuk az esőt, egyik hónap a másik után mullott, a nap égő tüzkévéket ontva nem homályosult el. Nem csak felhő nem mutatkozott, de mitha kiveszett volna a levegőgőg párája is s közvetlen csaptak volna a nap lángsugarai arcunkba, ha dolgunk a szabadba vezetett bennünket.

Márcziusban még láttunk nedves talajt, áprilisban is hullott annyi eső, hogy el-el verte a porát, májusban már csak az éjjeli gyér harmat tartotta életben a növényzetet.

Tavaszi óta hétről-hétre számítottuk: a takarmánynövények még egy hétig bírják, a krumpli még két hétig tartja magát, a répát még 3 hét múlva is ráérünk egyezni, a bab is még türelmesen vár 4 hétig, a kukoricának még 5 hét múlva is használható, a káposztát még 6 hét múlva is talán életben találja, a szőlőre még júliusban is jókor jön az eső, és midőn minden terminus elmúlt s mindig mosolygó, derült égre virradtunk s egyik reményünk a másik után hamvadt el a nap kérlelhetlen gyilkos tüztől, lelkünk borzalommal lett tele s szemünk belefájdult a száraz, epedő, forró fény látásába, mely ellen nem védekezhettünk.

Tehetetlenül néztük, hogy a tavasz óta nem szűnő száraz szél hogyan hasogatja össze a földet, s mint perzseli el az egész növényzetet, hogy égeti terméketlenné a föld termőréteget a napból özönlő gyilkos sugárzás, s így jutottunk bele augusztusba s már nem azon gondolkozunk, hogy ha esne minek használna még hanem azon, hogy mikor szánthatunk, hogy az őszi vetést megkezdhessük.

Augusztus dereka óta helyel-közzel egyekiesít esik szórványosan, sőt vannak vidékek, hol a szárazság csak 4-5 hétre szorított, de ezek ritka kivételek s éppen ezért fenyegető a tél, mert majdnem egész világrészünkön elpusztultak a takarmány s kapásnövények

A helyzet nem a kivételekből, hanem a nagy általánosságból ítélendő meg s ez teszi szükségessé, hogy békésen foglaljuk az azzal, miképp lehetünk segítségére népünknek, kit elsősorban sújt a gazdasági helyzet nyomorúsága.

Nemis volnék a »Nepjog« vidéki gazdasági tudósítója, ha az ipar fejletlenségét okoznám a helyzet fenyegető voltaért. Miután tetőtől fogva talpig agrarizmusból származtatom az okokat is, melyek hazánkban súlyosabban teszik a déli-övi forrás s zarárai szárazság hatását mint más országokban.

Ennek okát első sorban népünk fél-szeg nevelésében keresem és a gazdálkodás mikéntjében találom, de hogy e feletti nézeteimet kifejtsem, arra ráérek akkor is, ha hó borul szegény, szomjas földünkre. Most előbbre való kötelességemnek tartom néhány gyakorlati tanácsot szolgáltatni az állattal-mány kiteleltetésére nézve.

Számot kell vetni készleteinkkel s kilátásainkkal: szálas takarmány aig van s ami van ahhoz már hozzá kell nyulni, krumpli, répa, tök, kukorica nem lesz, így ezzel sem pótolhatjuk a hiányzókat, az idő előreha-

ladottságánál fogva zöld póttakarmányt már nem minden vidéken lehet vetni.

Ahol könnyű, televény föld van és volt annyi eső, hogy az ekét bele lehet eresztetni a földbe, ott vessünk haladéktalanul kukoriczát csalamádénak, de ne tisztán, hanem keverve, a vetőmag fele legyen csak tengeri, $\frac{2}{4}$ rész hajdina, $\frac{1}{4}$ köles, $\frac{1}{4}$ muhar, így nagy tömeget nyerünk és a tápérték is jobb s nagyobb lesz; természetesen csak ott fogjuk ilyen póttakarmány előállításához ahol a siker valószínű.

Ott, a hol tapasztalásból tudjuk, hogy lusta, nehéz, kötött földünk nem nyújt biztosítékot, hogy a bele vetett mag gyors fejlődésnek indul, kár lenne a drága kukoriczát elpazarolni.

Különösen ott lenne tökéletesen kárba-vesztett kísérlet, a hol nem azott át annyira a föld, hogy jól megmunkálhassuk, mert a legtöbb agyagos termőréteg úgy megsült, hogy az ekét sem fogadja be, még a gőzeke is csak kinlódik benne s a hol kényszerítik a munkát, inkább kötözéshez lesz hasonló, mint olyan földhöz, melyben valami megteremjen.

Szalmánk is kevés, vékony és törékeny, hát bizony nagyon súlyos gond az, hogyan tartsuk meg állattalományunkat, míg a tavasz meghozza a megváltást.

Sok a másodrendű takarmány, — melyet normális körülmények közt takarmánynak sem nevezünk — léteznek; ha fáradunk vele, most kisegít nagy bajunkból.

Sás, lomb, lábön elszáradt meddő kukoricza, kukoriczászár, szalma, szóval minden kemény, rostos, éles, fás póttakarmány jól értékesíthető, ha szecskázunk és Rothmayer jószágkormányzó ur módszere szerint savanyítjuk be.

Tanácsos volna, hogy azon kis és nagy gazdák, kik eddig még nem vették fontolóra a szecskázott takarmány etetésének előnyeit, most ha kényszerűségből belátják mily nagy haszonnal jár a szecskázás, alkalmazzák azt állandóan.

Német lakosokkal bíró falvaink népe szűk és bőszendőkben ragaszkodik a szecskázáshoz, kevés ház van, ahol nincs szecskavágógép és minden faluban legalább egy lőerővel dolgozó; mert nagy hasznát látják, gépre sem sajnálják a pénzt. Öreg hiba biz az, hogy nem lesz minden vidéken általánosan bevett takarmányozási móddá a szecskázás.

Ugy zöld, mint száraz állapotban $\frac{25}{100}$ a takarmány megtakarítás, ha szecskázva adjuk állatainknak; az okszerűen takarmányozott szecskából nem pazarlódik el semmi, a másik előnye pedig a szecská etetésnek, hogy a gyenge, sőt a rossz takarmányt értékesíthetjük ilyképpen, mert ha a jóval keverve adjuk az állatok elé, azt azok kiválogatni nem tudják, így kétféle megtakarítási módot nyújt a szecskázás.

Ha kivétel nélkül mindenki jó és rossz takarmánytermő években áttérne a szecskázott takarmányozásra, ilyen súlyos tönkkel fenyegető csapások ismeretlenek volnának mint a minő most évekre kiható veszteséggel terhel meg az ország gazdaközönségét; mert ha csak $\frac{25}{100}$ megtakarítás is veszünk, akkor is 8 hónapot alapul véve példának 2 hónapot megtakarítunk, az az: szecskázva 8 hónapig takarmányozhatunk akkora mennyiséggel, melyet szálasan 6 hónap alatt etetnénk fel; ennek természetes folyománya, hogy bőségesen feleslegünk marad, melyet takarmányszük évekre eltehetünk, ha mindig szecskázottan takarmányoznánk s ez a megtakarítás sokszorosan fedezi a szecskázással járó költséget.

És most lássuk a kazalozott szecská elkészítési módját.

Erről azonban a jövő számban.

Minden időben semmi sem biztosíthatja jobban az egészséget, mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a mohai

ÁGNES

forrás. A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindig járt ismeretessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között nem juthanak le, mert 24-féle kitünőbbnél kitünőbb szűrő földréteg állja útjokat, következésképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz Ennek igazolásául

Sz. 29/1902. M. k. áll. bacteriologiai intézet Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitünő tulajdonságai egyikéért a tisztaságára nézve az 1902. febr. 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előre bocsájtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai ÁGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapesten, 1902. február 18-án.

Dr. PREISZ HUGÓ s. k.

a. m. kir. bacteriologiai intézet vezetője, ny. c. tanár

Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-forrás kezeléségre Mohán, Fejérmegye.

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÖVÁS

== A magyar gazdaközönség szíves figyelmébe! ==

Sok budapesti ügynök az utóbbi időben oly hirdetésekkel tesz közzé a lapokban, amelyben a lehetetlenségig olcsó törlesztéses kölcsönt ígérnek.

Ezen ügynökök ígéretüket sohasem válthatják valóra, mert a hirdetett feltételek merőben ellenkeznek a bankok és takarékpénztárak szabályaival és kamat tételeivel; sőt törvényeinkkel is. Céljuk, hangzatos hirdetésükkel az ügyfelet lépre vinni és huzavona által kényszer helyzetbe hozni, hogy dőlközben megszerzeik, a hirdetésnél sokkal drágább kölcsönt kénytelen legyen génybe venni.

En nem ígérek semmit!

Hanem aki beküldi hozzám a birtokára vonatkozó telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet, annak:

1. Megszerzem a kölcsönt 15-75 évi időtartamra a legelőnyösebb módon, minden előzetes költség nélkül 15 nap alatt.
2. Engedélyezés után közlöm a feltételeket és kérésére szerint elfogadhatja, vagy visszautasíthatja azokat anélkül, hogy bármiféle kárpótást igényelnektől tarozasomért.
3. A kölcsön kezpezenben lesz kifizetve és előzetes 1/2 évi felmondással bármikor visszafizethető, de az intézet nem mondhatja fel.
4. Kamattal a tőke is törlesztve van.
5. A megállapított csekély járuléki csak a kölcsön folyósításánál fizetendő.

Teljes tisztelettel

SÓTI LAJOS

(volt banktisztviselő)

BANKÜGYNÖKSÉGE

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 11. sz.
(a Népszínház mellett.)

Törlesztéses kölcsönök már 600 koronától kezdve kaphatók, — Vidéki képviselők keresetnek.

Alapítva 1896-ban. — Az állam megszerezte kölcsönök összegét 100 millió koronára.

Barta Sándor

polgári és egyenruha szabó üzlete

KAPOSVÁR

Erzsébet-tér, új városház épület.

Legnagyobb raktár előírás szerinti

katonai

felszerelésekben.

Mérték szerint készülnek minden fegyvernemhez tartozó **egyenruhák** a legjutányosabb áron Raktáron tartatnak **hazai és angol szövitek**, ugyszintén **skót különlegességek** a legnagyobb választékban. Készülnek a legutolsó divat után **öltönyök, felöltők, raglanettok, télikabátok városi** és **utazó bundák**, uyszintén **takarók** a legfinomabb szőrmebélésekkel.

Jónak, a jobb az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vászon és pamut ruhák mosására, a Schicht által újonnan feltalált

mosó kivonatot,

„Asszonydicséret“

védjeggyel,
a ruha beáztatására.

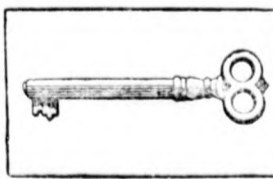
Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkenti.
 2. Fáradalmat a negyedére.
 3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
 4. Minthogy tisztább, tehát fehérebbé is varázsolja a ruhát.
 5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiért az alatt jegyzett cég kezeséget vállal.
 6. Rendkívül kiadósága folytán olcsóbb, minden más mosáshoz képest.
- Nélkülözhetlenné válik minden háziasszony és mosónőnél egy egyszeri kísérlet után.

— Mindenütt kapható. —

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. Minden káros alkatrésztől mentes.

..... Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden csomag szappan a „Schicht“ nével és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Schicht György, Aussig

A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön